

ЗАПИСНИК

Записник од одржаната Јавна расправа за Студијата за оцена на влијанието врз животната средина на социјално – економските аспекти од спроведување на проектот „Површински коп на минерална сировина бакар и злато на локалитетот „Иловица“ во Општина Босилово и Општина Ново Село“, одржана на 23.06.2016 (четврток) во салата на Домот на културата во Ново Село со почеток во 14:30 часот.

Присутни:

- Влатко Цветаноски – советник во Одделение за оцена на влијание врз животна средина во Управата за животна средина при Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП);
- Александар Петковски – помошник раководител на сектор за животна средина
- Фатос Балиу- раководител на одделение за опасен и историски отпад;
- Владо Атанасовски – советник во Сектор за природа
- Драги Пелтечки – локален раководител на проектот, претставник од страна на инвеститорот, експерт за ОВЖС
- Патрик Форвард – технички директор на Еуромакс Ресоурцес ДОО Скопје
- Питер Баур – хидролог од Шламберже Уоутер Сервисис
- Фреди Брукс – еколог од Голдер Асоушијејтс
- Претставници на Општина Ново Село
- Претставници од Центарот за јавно здравје Струмица
- Засегнати граѓани (список на присутните е даден во прилог на записникот)

Влатко Цветановски како претставник на Министерството за животна средина и просторно планирање („МЖСПП“) ја отвори јавната расправа по предметот за проектот „Површински коп на минерална сировина бакар и злато“ на локалитетот Иловица во Општина Босилово и Општина Ново Село доставен од инвеститорот Еуромакс Ресоурцес ДОО Скопје.

Тој најави дека целта на јавната расправа е запознавање на населението и сите заинтересирани граѓани со евентуалните влијанија од спроведувањето на Проектот, како редовна процедура според Законот за животна средина, член 91.

Влатко Цветановски напомена дека Инвеститорот на 21.01.2016 до МЖСПП доставил допис за известување за намера за изведување на проектот „Површински коп на минерална сировина бакар и злато на локалитетот „Иловица“ во Општина Босилово и Општина Ново Село. По добивањето на известувањето за намера, МЖСПП издал решение со кое што го обврзал Инвеститорот да изготви Студија за оцена на влијанието врз животната средина за споменатиот Проект. Изготвената студија е доставена до МЖСПП и истата била објавена на веб страницата на Министерството и во дневен весник.

Влатко Цветановски му даде збор на експертот за ОВЖС Драги Пелтечки, претставник од страна на инвеститорот Еуромакс Ресоурцес ДОО Скопје.

Драги Пелтечки ги поздрави присутните и напомена дека на јавната расправа се присутни голем дел од локалните и меѓународните експерти кои учествувале во изготвувањето на студијата за ОВЖС. Исто така напомена дека е присутен и техничкиот директор на Еуромакс Ресурсес ДОО Скопје, Патрик Форворд.

Драги Пелтечки изврши презентација на студијата за ОВЖС која беше содржана од два дела, првиот дел беше 3Д анимација со распоредот на рудничките објекти на Проектот, а вториот дел беше краток опис на проектот и клучните наоди од ОВЖС. Проектот претставува руднички комплекс кој вклучува површински коп за бакар и злато и постројка за подготовка на минералните сировини. Проектот е поделен во четири фази и тоа (1) фаза на изградба, период од 18 месеци во кој ќе се изградат рудничките објекти, ќе се изврши откривање на површинскиот коп како подготовка за експлоатација и ќе се изгради пристапен пат до проектната локација, (2) фаза на работење, период од 23 години кој опфаќа експлоатација на површинскиот коп со годишно производство од 10 милиони тони руда и просечно околу 10 милиони тони јаловина, подготовка на рудата, производство и извоз на бакарен концентрат и прачки получисто злато и депонирање на јаловината, (3) фаза на затворање, период од 2 години во кој рудничката инфраструктура ќе се стави вон функција и дел од неа ќе се отстрани, ќе се обноват земјиштето и вегетацијата, (4) фаза после затворање, период по завршувањето на фазата на затворање на проектот во кој ќе се формира езеро во рамките на површинскиот коп, и ќе има остатоци од хидројаловиштето.

Процесот на оцена на влијанијата за проектот „Иловица“ вклучува утврдување на постојните услови во животната средина и социјалните аспекти, изработка на оцена на влијание врз рецепторите во животната средина и социјалните рецептори, вградување мерки за ублажување доколку влијанијата се неприфатливи и повторна оцена на влијанијата, изработка на системи за следење и управување во текот на животниот век на Проектот и после тоа, и вклучување на чинителите.

Во ОВЖС се анализирани влијанијата во фазата на изградбата, работењето, затворањето и после затворањето врз геоморфологијата, почвите и користењето на земјиштето, квантитетот и квалитетот на водите, наносите, бучавата и вибрациите, квалитетот на воздухот, биодиверзитетот и екологијата, културното наследство, пределот и визуелните аспекти, и социо-економските аспекти.

Секаде каде што се утврдени влијанија врз животната средина и социјалните аспекти се предвидени и соодветни мерки за ублажување на влијанијата или за нивно минимизирање и целосно отстранување. Во тек е изработка и на плановите за следење и управување кои треба да се подготват до почетокот на изградбата на проектот и кои ќе се ажурираат во текот на целиот период на работење на проектот.

ДИСКУСИЈА

Влатко Цветаноски им даде збор на присутните на настанот за да ги постават своите прашања.

Жител на Сушица праша какво ќе биде влијанието од проектот во Општина Ново Село, конкретно во село Сушица.

Питер Баур – хидролог од Шламберже Уотер Сервисис, објасни дека не се очекуваат никакви влијанија врз квалитетот на водите ниту проблеми со водноснабдувањето.

Фреди Брукс – еколог од Голдер Асоушијејтс истакна дека ефектите од бучавата ќе бидат занемарливи, а во Ново Село ќе има зголемено ниво на бучава поради движењето на камионите но ќе се превземаат мерки за ублажување на влијанието од бучавата.

Жител на Сушица праша дали ќе се исплаќаат штети во случај на негативни ефекти од проектот врз земјоделското производство.

Фреди Брукс објасни дека според направените истражувања и анализи не се очекуваат последици врз земјоделското производство или истите ќе бидат занемарливи.

Жител на Сушица изјави дека очекува многу позитивни ефекти од проектот, особено во однос на социо-економските аспекти и праша на кој начин ќе се регулира квалитетот на воздухот и дали ќе се прават постојани анализи.

Фреди Брукс одговори дека сите анализи кои ги прави Голдер Асоушијејтс се проверени од друга независна компанија Д’аполонија која ја ангажираше инвеститорот. Тој напомена дека Универзитетот „Гоце Делчев“ од Штип исто така како независна институција врши истражувања на квалитетот на воздухот.

Драги Пелтечки истакна дека компанијата има воспоставено мониторинг мрежи за следење на квалитетот на воздухот односно концентрациите на цврсти честички и квалитетот на водите. Од следењето се добиени резултати за постојните услови, а таа пракса ќе продолжи и во иднина, и доколку се забележат било какви влијанија ќе се преземат соодветни мерки.

Вработен од МЖСПП праша дали после одреден период на работа на рудникот се планира да се воведат површинско лужење.

Патрик Форвард објасни дека оксидната руда во наоѓалиштето „Иловица“ која е погодна за лужење на купа содржи само злато додека бакарот од таа руда е излужен и наталожен како секундарен бакар во супергениот прекривач на сулфурната руда. Во тој поглед лужењето на купа не може да се примени за оксидната руда што се појавува во наоѓалиштето „Иловица“.

Жител на Ново Село праша дали Општина Ново Село ќе има финансиски бенефит од отварањето на рудникот.

Фреди Брукс одговори дека општината ќе има социо-економски бенефит поради вработувања на луѓе од различни профили. Патрик Форвард го објасни процесот на добивање на финансиски средства во буџетот на општините од плаќањето на надоместок од продажбата на минерални сировини од идниот рудник „Иловица“. Тој објасни надоместокот што се уплаќа изнесува 2% од вредноста на металот, а тие средства потоа се делат помеѓу државата (22%) и општините (78%). Секоја општина добива дел од надоместокот во зависност од површината на концесиската област што се наоѓа на територијата на општината.

Влатко Цветаноски праша на кој начин ќе се одвива процесот на лужење во проектот „Иловица“. Патрик Форвард објасни дека процесот на лужење ќе се одвива во круг на лужење во затворени резервоари каде мал дел од јаловината (10%) со содржина на злато од процесот на флотација ќе се меша во раствор од цијанид при што се добива раствор збогатен со злато. Раствореното злато се адсорбира во раствор од активен јаглен. Осиромашениот раствор од кој е одземено златото потоа се спроведува до постројката за уништување на цијанидот и од таму на хидројаловиштето, а јагленот богат со злато понатаму се обработува низ процеси наречени елуација и електрорафинирање при што се добиваат прачки получисто злато. Уништувањето на цијанидот се постигнува во сериски поврзани резервоари за уништување кои се протресуваат и во нив се додава воздух.

Не се пријавија други дискусанти и Влатко Цветаноски ја затвори јавната расправа во 15:30 часот.